

Ontdekkingsstocht

LekArt River Deep

6 t/m 12 jaar
Afstand: 2 km
Duur: max. 2 uur
Neem een potlood/
pen en een tablet of
smartphone mee

Stringids



Welkom aan de Lek bij Culemborg
Start van de wandeling is bij Werk aan het Spoel, Goilberdingerdijk 40, Culemborg

In een heel ver verleden heeft de kracht van het water van de Lek het landschap in deze omgeving gevormd. Pas na het jaar 1000 heeft de mens ingegrepen om goede landbouwgrond te krijgen en om droge voeten te houden. In oorlogstijd werd het water onze vriend; We zetten polders onder water tot kniehoogte, zo ontstond een waterhindernis voor de vijand, de Hollandse Waterlinie. De watervlakte in het Culemborgse Veld was dan meer dan 4 km breed en diende als verdedigingsgordel voor het westen van Nederland.

1 EMERGO (Edwin Zwakman)

Bij de parkeerplaats staat een paaltje met QR code. Dit kunstwerk is namelijk alleen te zien als je de QR code scant op je telefoon. Deze techniek ken je misschien van *Pokemon GO*. Met de QR code kun je (virtueel) door het kunstwerk lopen en van alle kanten bekijken. Zo kun je je beter voorstellen hoe het eruitziet als het water in de toekomst misschien wel vijf meter hoger staat dan nu. Loop een stukje de dijk op richting Culemborg voor het beste uitzicht (zie het sterretje op de kaart).



Het Spoel

Het Spoel was eeuwenlang een plaats waar water in de Lek werd geloosd/gespoeld. Meer dan 200 jaar geleden werden hier een waaiersluis en fort/werk gebouwd. Op de plek van de verdwenen waaiersluis is een ronde verhoging gemaakt (aan beide kanten van de weg).

in 2007 onderging Werk aan het Spoel een volledige metamorfose. Landschapsarchitecten maakten de oorspronkelijke vorm van het bolwerk op een andere manier zichtbaar. Het vernieuwde terrein bestaat uit zowel oude als nieuwe onderdelen.

Oplossing van opdracht 6: de kogelvanger staat op 243 meter afstand.

Ruimte voor de skyline uit opdracht 2

Loop weer terug en ga net voor Werk aan het Spoel rechts de dijk af. Je loopt linksom rond de slotgracht, eerst naar de aanlegsteiger van de Liniepont.

2 Tekenen

OPDRACHT: Op de krib heb je een heel weids uitzicht. Teken de 'skyline'/het silhouet van Culemborg in de ruimte bovenaan deze pagina. Doe het zonder je potlood of pen van het papier te halen.

3 Holle boom

Rond veel militaire bouwwerken, ook bij Werk aan het Spoel, werden Essen geplant om de gebouwen te verbergen voor de vijand. Aan de linkerkant van het pad zie je een holle Es met zó'n groot gat dat je erin kunt staan (dat mag gerust). Je kunt hieraan zien dat de sappen via de buitenkant lopen, de boom leeft gewoon door.



4 Relaxplek

OPDRACHT: Tijd om te relaxen bij het Lekstrandje: Doe je schoenen uit en loop met je blote voeten over het strand en door het water. Je kunt ook een plekje uitzoeken om even lekker te zitten.

5 Armenboomgaard

Onder de hoogstambomen lopen vaak schapen. Hier kunnen al heel lang (arme) mensen fruit plukken. Ook nu nog, dus: hangen er appels? Pluk er één en geniet ervan!



Reis van de rivier

Waar begint de Lek? Ze stroomde al langs veel plaatsen in verschillende landen. Wist je dat ze al meer dan 950 kilometer onderweg is?

Rivieren verplaatsen water, klei en zand. Ze zijn ook altijd belangrijk geweest om mensen en spullen over te vervoeren, zeker toen er nog geen auto's waren.

6 Kogelvanger

Zie je dat rare bouwsel in de verte? Het is een kogelvanger uit de Tweede Wereldoorlog. Toen maakten de Duitsers gebruik van Werk aan het Spoel en legden hier een schietbaan aan. De kogelvanger is ongeveer 7 meter hoog.

OPDRACHT: Op hoeveel meter afstand schat je dat de kogelvanger van je af staat, als je op het bankje zit? De oplossing staat op de andere kant onderaan.



Als je helemaal rondgelopen bent, gaan we Werk aan het Spoel zelf verkennen. Een heel mooie manier om dat te doen is met de speciale 'Soundscapes'.

7 Soundscapes River Deep (Peter Veen)

Op basis van struintochten langs de Lek, heeft geluidskunstenaar Peter Veen vrije teksten geschreven, ingesproken en verrijkt met omgevingsgeluid zoals sloophoorns en muziek. De teksten en muziek/geluiden (soundscapes) gaan over de schoonheid van de rivier. Soms vormen de woorden zelf een rivier of stroom.

Scan de QR code op het paaltje tegenover restaurant Caatje aan de Lek. De gesproken soundscapes duren samen ongeveer elf minuten. Beluister ze via de telefoon, al wandelend op Werk aan het Spoel.

8 Nieuwe werken gebaseerd op oude meesters

Toen Jan van Goyen en Jacob van Ruisdael ongeveer 400 jaar geleden deze riviergezichten schilderden, waren er nog geen fotoestellen. Om het landschap toch aan anderen te kunnen laten zien, moesten ze wel schilderen. Saskia Boelsums en Loek van Vliet hebben fotowerk gemaakt, gebaseerd op deze oude werken. Bekijk en vergelijk de oude en nieuwe werken en let bij het eerste werk speciaal op het licht en bij het tweede op nieuwe toevoegingen in het landschap.

OPDRACHT: Als jij het rivierenlandschap bij de Lek zou schilderen, wat zou er dan zeker op komen?

